

OB KULTURNEM PRAZNIKU

Samo, če se bo v slovenski narod vrnila EDINOST, SREČA IN SPRAVA, si bomo lahko vsi segli prijateljsko v roke.

Več na strani 2.

21. februar ob 14.04 - KAJ? Veliki pustni karneval.

stran 4/5

Dom starejših občanov morda bo

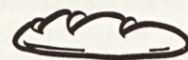
stran 12

Kateri poklic naj si izberem?

stran 7

“Škrabčevo leto”

stran 2

Pekarna
HRAM

*Ta dobri kruhek
so spekle zlate roke
in babičin recept*

tel.: 855-558

KDO SI BO OPOMOGEL OD DRŽAVNEGA PRORAČUNA?

“V kratkem bo uspelo le avtocestam, vsi drugi pa bodo morali čakati, saj so ambicije velike, niso pa realne. APETITE BO TREBA ZMANJŠATI, A KJE NAJ REŽEMO? Tudi mnoge kritike so zelo pavšalne, veliko je špekulacij, ni prave pripravljenosti za pravilno varčevanje, da bi tako omogočili rast investicij, zato se bodo mnogi dobri projekti izgubili v tem boju.”

Marjan Podobnik
Več na strani 3.

PREŠEREN - PESNIK ZA VSE ČASE

Genialnega pesnika dr. Franceta Prešerna je slovenskemu narodu podarila preprosta kmečka družina v Vrbi na Gorenjskem. Kako prav je imel goriški slavček Simon Gregorčič, ki je takole opeval kmečko hišo:

"Kar mož nebesa so poslala,
da večnih nas otmo grobov -
vse mati kmetska je zibala,
iz kmetskih so izšli domov.

Od tam nam misleci globoki,
od tam klicarji k nebu nam,
od tam nam pesniki - preroki,
za dom borilci vsi od tam !"

115883

01999/5656

Pesnik France Prešeren je bil resnično najprodnornejši mislec, ki ga je v prvi polovici 19. stoletja rodila slovenska zemlja. Njegove pesmi razodevajo, da je bil vztrajni klicar slovenskega naroda in preroški pesnik, ki se je vedno boril za resnico in pravico.

V Zdravljici in v Krstu pri Savici je v pesniški obliki odkril živo zgodovino našega naroda in podal rešitev za vse narode človeštva.

Pesnik najprej zapoje veselo zdravljico slovenski deželi, ki ji želi, da je povezana z večno živim Bogom. Rak rana našega naroda je nesloga, nevoščljivost in nespravljivo sovraštvo. Samo, če se bo v slovenski narod vrnila EDINOST, SREČA IN SPRAVA, si bomo lahko vsi segli prijateljsko v roke. V sedanjem tako razburkanem političnem življenju naše male države ne bi smeli Slovenci izgubljati energije z nenehnimi obračunavanji in napadi. Sleherna oblast v narodu ima trdne temelje svojega obstoja le, če gradi na edinosti, spravi in miru. Kakšna ekumenska ideja se je porodila našemu pesniku že v prejšnjem stoletju, ki je videl rešitev za vse človeštvo v sožitju vseh narodov. Kjerkoli sonce sije, želi, da ni zraven prepira in sovraštva. Človek bo na zemlji okušal košček rajske sreče šele tedaj, ko ne bo vrag, ampak dober in iskren sosed pravi mejak.

V sklepu Zdravljice Prešeren vabi vse, ki v srcu dobro mislijo. Plemenito in nesebično srce nikoli ne izključuje iz svoje ljubezni človeka in Boga. Zato je Prešeren brez oklevanja zaključil Zdravljico z besedami :

"Dokaj dni
naj živi
Bog, kar nas dobrih je ljudi!"

Besedo Bog so naši materialistično-marksiistični literarni kritiki zamenjali z besedico vsak. Beseda vsak še zdaleč nima tistega vseobsegajočega pomena, ki ga je v originalu zapisal Prešeren.

Veličastna pesnitev "Krst pri Savici" pa je nenadkriljiva teologija zgodovine odrešenja slovenskega naroda. Pesnik je v pesnitev

vključil sporočilo božjega razodetja stare in nove zaveze. Naš literarni kritik dr. Janko Kos je docela neobjektivno ocenil Prešerna, ko je v "pregledu slovenskega slovstva" zapisal:

"Prešeren je do metafizičnih vprašanj skeptičen, cerkvene dogme (verske resnice) odklanja, v temeljnih vprašanjih sveta je najbrž agnostik, sicer pa racionalist in empirik, verjame otipljivi stvarnosti, nezaupljiv je do nedokazanih utopičnih idej in naukov ..."

Prešeren je napisal Krst pri Savici v trpljenju in neizmerni bolečini ob izgubi najboljšega prijatelja Matija Čopa. Naš pesnik nikoli ni odklanjal evangelijskega

sporočila ljubezni in dobrote. Sprejemal je tudi glavne verske resnice, ki jih je učila Cerkev. Zavračal je le licemerstvo, hinavščino in duhovno pokvarjenost. V Krstu so direktno omenjene glavne verske resnice, ki jih vsebuje vsak katoliški katekizem: da je Bog Stvarnik vesolja, zemlje in tudi našega življenja, da je po Adamu in Evi prišel greh na svet, da se je Božji Sin učlovečil, da bi vse narode rešil.

Iz nadaljnega pogovora med Bogomilo in Črtomirjem jasno odkrijemo, da je Prešeren dobro poznal bistvo Janezovega evangelija, kjer ljubljani Jezusov učenec oznanja človeštvu, da je Bog ljubezen in ne izključuje iz območja te ljubezni nobenega človeka. Le človek, ki je pogreznjen v egoizem in napuh, težko prenaša celo brata in ga skuša onemogočiti ali celo uničiti.

Pesnik, ki je pisal pesmi iz trpljenja in bolečine (sam jih je imenoval "mrokrocveteče rožce poezije"), je v Krstu priznal, da je zemlja solzna dolina, kjer divjajo jezni viharji in kjer so trpljenje, bolezen in veselje dar Božje roke. Bog, ki je ljubezen sama, na skrivnostni način vodi k sebi ljube otroke in ne želi nobene pogube.

Dragi prijatelji ! Naj nam praznovanje letošnjega Prešernovega dne pomaga, da bomo v vsakdanjem življenju uresničevali, kar nam naš pesnik sporoča v Zdravljici in v Krstu pri Savici.

Maks Ipavec

"Po malem uspehu, ki ga je imelo dozdej moje seveda tudi le malenkostno prizadevanje, mi je v veliko tolažbo sicer nezaslužena čast, ki ste mi jo vže nekaj krat izkazali..."

KULTURNO LETO V IMENU SPOMINA PATRA STANISLAVA ŠKRABCA

"In zdaj, kaj naj še povem? Naj začnem vnovič razkladati, kako malo se pri nas ceni, kar nas dela narod? Ne!", je v svojem pripisu k ponatisu Jezikoslovnih spisov zapisal frančiškanski pater Stanislav Škrabec. Tisto, kar daje živost narodu, je knjižni jezik, o katerem je Škrabec vedel toliko ustvarjalnega zapisati, da ga slovenski svet priznava za največjega slovenista 19. stoletja.

In tako, kot je pred štirimi leti povzdignil njegov sobrat, pater Niko Žvokelj, njegovo ime, ko je spodbudil široko obeleževanje stopenetdesetletnice njegovega rojstva, ki so ga odeli v Škrabčeve dneve 94', bo letos ribniška kultura posvečena njegovemu spominu.

6. oktobra bo namreč minilo 80 let, odkar je po smrti pater predal svojemu rodu vrsto razprav, ocen, polemik, slovnico, nabožne sestavke in vse, zaradi česar mu pritiče naziv vsestranskega jezikoslovca.

Zato je potrebno 'Škrabčevo leto', saj je "Ribnica izvir in tako v ustvarjanju kot v življenju se vse vrača k slovenskemu jeziku". Pripravlja se že organizacijski in častni odbor, ker bodo že maja potekale vrhunske kulturne prireditve. Dogovarjajo se tudi z županom Nove Gorice, kjer bo oktobra že III. simpozij o človeku, ki je tako ljubil svoj jezik. V začetku februarja izide tudi zbornik drugega simpozija, konec istega meseca pa še zadnja, četrta knjiga njegovih jezikoslovnih del in s tem bo postal edini slovenski slavist, ki bo imel objavljen ves svoj ustvarjalni opus, je dejal pater Niko.

Osrednja prireditev bo oktobra, ko bo maša zadušnica v župnijski cerkvi in otvoritev rojstne hiše v Hrovači. Frančiškanski samostan pa bo dal tudi pobudo, da se po patru Stanislavu Škrabcu končno le poimenuje ulico.

A.P.

DRŽAVA NAJ NAM VSAJ ŠKODI NE, ČE NAM ŽE NE KORISTI

Poleg tega svojevrstnega apela je 21 ribniških direktorjev in samostojnih podjetnikov na delovnem pogovoru, ki je bil sklican 4. februarja v Občini Ribnica, predložilo podpredsedniku vlade še vrsto realnih težav, med njimi celo "šikaniranje" inšpektorjev, s katerimi se morajo spopasti pri vsakdanjem poslovanju.

Vzrok in posledico neuskklajenega delovanja vladnih organov bi lahko posplošili kar v županovih uvodnih besedah, ko je Podobniku dejal, da občina sicer računa na sodelovanje države: želijo, da Ribnica dobi poseben status zaradi obstoječe krize; uredi naj se status vojaškega premoženja in izboljšajo naj se pogoji za pridobivanje obrtnih dovoljenj. "Toda vse je ostalo v vladni proceduri - nekaj je objektivnih vzrokov, nekaj pa subjektivnih." Podobnik priznava, da so nepravilnosti pri

nekaterih zakonih, vendar so tudi problemi zelo veliki in zato niso preprosto rešljivi. "Tudi vaše ideje so zelo jasne in kritike upravičene," je podjetnikom dejal podpredsednik vlade, "toda praksa pokaže, da je treba precej zadev spreminjati le z zakonodajo, kjer pa so postopki izjemno dolgi."

"Strinjam pa se, da je pri sprejemanju odlokov, ukrepov ter zakonskih predlogov premalo čutiti dejanske probleme, zato so takšni pogovori koristni. Nekatere predloge bom

posredoval ministrom, določene bom tudi sam oblikoval ter sprožil ustrezne procedure, predvsem tiste, ki so vezane na plačilni red in finančno disciplino," je dejal Podobnik.

Obenem opozarja, da je stanje v državi zelo resno, saj so davčne obremenitve že previsoke, kar ovira normalen gospodarski razvoj.

Ribniški gospodarstveniki, ki tako kot

vsi, nočejo nestrokovnega vmešavanja politike, so svoja vprašanja in dileme predhodno uskladili, zato so bili skoraj enoglasni.

Andrej Mate je opozoril, da bo davek na dodano vrednost, po njegovem, temeljito pretresel gospodarstvo, oziroma rasti inflacije (in nepremosorazmerno rast tečajev) sploh ne bo prenesel. Čaka ga popoln propad.

Janez Lesar je dejal, da so pogoji, ki jih postavlja država izvoznim družbam, milo rečeno, nerazumljivi. Prav tako nimajo nobenih zagotovil za trajno rentabilno poslovanje, saj država ne zna normalizirati virov financiranja.

Pavle Hočevnar je izpostavil težave, ki že skrajno obremenjujejo 'najbolj vitalen del gospodarstva-podjetnike'. Blokira se jim žiro račune, "šušmarstvo" cveti, država pa bolj ščiti dolžnika, kot pa upnika. 80 odstotkov delavnic v občini nima uporabnega dovoljenja, inšpektorji pa na svojih neverjetno pogostih obhodih pobirajo kazni brez vsakršnega opomina, saj se napajajo iz tega denarja. Rešitev? Podobnik je dejal, da bodo uvedli knjigo pritožb zoper šikaniranja inšpektorjev!

Po več kot dvehurnem pogovoru z gospodarstveniki je Podobnik odšel še na krajši pogovor z vodstvom Inlesa, potem pa se je udeležil okrogle mize, ki jo je pripravila SLS. Udeležba je bila številčna, vprašanj pa veliko, večinoma političnih.

A.P.

ALI BO SODRAŽICA NOVA OBČINA?

Napori sveta KS Sodražica in krajanov verjetno zaman

Letošnje leto bo zelo pomembno za lokalno samoupravo; ne samo zaradi volitev v lokalne organe oblasti, ampak tudi zaradi možnosti, da se spremenijo meje sedanjih občin ali da celo nastanejo nekatere nove občine.

V letu 1997 je bila dana možnost, da se posamezni deli občin izločijo in pripojijo sosednji občini ali pa, da se

izločijo iz obstoječe občine in ustanovijo novo.

To zadnjo možnost je izkoristila tudi KS Sodražica in na DZ naslovila obrazloženo pobudo, da se izloči iz sedanje občine Ribnica in ustanovi novo občino Sodražica, s sedežem v Sodražici.

Lani jeseni smo na zahtevo DZ izpeljali tudi zbor občanov v Sodražici, kjer so krajanji z izrazito večino, skoraj soglasno, podprli izločitev iz občine Ribnica in ustanovitev nove občine Sodražica. Podobno podporo je na redni seji sprejel tudi OS občine Ribnica.

Vendar kljub podpori krajanov in lokalnih oblasti, obstaja velika možnost, da nove občine Sodražica ne bo, saj ne izpolnjuje enega temeljnih pogojev za ustanovitev občine, to je števila prebivalcev.

Predlagatelj, KS Sodražica, se je dobro zavedal pomanjkljivosti svoje pobude, zato je konec preteklega leta povabil na razgovor ministra za lokalno samoupravo, mag. Boža Grafenauerja.

Svet KS Sodražica je svoje predloge dodatno kvalitetno obrazložil, vendar je minister Grafenauer zelo jasno povedal, da KS Sodražica ne izpolnjuje pogojev za novo občino in da predloga Sveta KS Sodražica ne bo podprl - torej Državnemu zboru ne bo predlagal občine Sodražica.

Minister Grafenauer je v svoji obrazložitvi, poleg kriterijev, ki jih predlog v celoti ne izpolnjuje navajal še nekatere druge razloge:

- optimalno število občin v Sloveniji naj bi bilo 170,
- spremenil naj bi se Zakon o financiranju občin (ZFO), ki bo za manjše občine bistveno neugodnejši od dosedanjega,
- financiranje občin bo preglednejše in enakomernejše,
- majhne občine nimajo dovolj lastnih virov in so z znatno večjem deležem, nekatere skoraj v celoti, vezane na državni proračun,
- nekatere manjše občine naj bi se celo združile v večje občine,
- največje želje po novih občinah so ravno v regijah, kjer so občine že sedaj premajhne.

Prav zadnje dni se je v javnosti pojavila informacija o predlogu Službe za lokalno samoupravo za ustanovitev novih občin - in ta informacija ne vsebuje predloga za ustanovitev občine Sodražica.

Ne glede na predlog te službe pa bo zadnja beseda imel Državni zbor.

Župan
Jože Tanko

NAJSTAREJŠA POSELITEV RIBNIŠKE DOLINE

Najstarejšo poselitev našega območja predstavlja arheološka razstava v nekdanji Petkovi galeriji. Po številčnem obisku ob otvoritvi sedaj bolj sameva. Večji obisk pričakujemo v času domačih poletnih prireditev.

In kaj nam nova razstava prinaša? Zaradi manjšega števila predmetov in majhnega prostora, so strokovnjaki pripravili rekon-

strukcijo izkopane bronastodobne naselbine pri Žlebiču. V muzejskem prikazu topline doma pri ognjišču, ob vedno grozeči zunanji nevarnosti, ki jo simbolizira bronasti meč, so poskusili predstaviti razvoj življenja na tem prostoru do danes. Vse ostalo vedenje lahko obiskovalec spozna iz dokumentarnega gradiva na panojih, iz originalnih predmetov v vitrini in s pomočjo spremljajoče diaprojekcije.

Najstarejša doslej znana poselitev Ribniške doline sodi v pozno bronasto dobo, oziroma v čas med leti 1300 in 900 pred našim štetjem. To potrjuje naselbina, ki je bila odkrita pri arheoloških raziskavah v Žlebiču, odlomek bronastega meča, ki so ga odkrili leta 1896 pri kopanju jarka ob Bistrici pri Žlebiču, ter zakladna najdba iz Ribnice (sekira in kos surovega bronu).

Naslednje časovno obdobje, to je čas železne dobe, je tudi pri nas bogato s tipično naselbinsko obliko tega časa - gradišče. To je bilo utrjeno naselje, ki je stalo na dobrem razgledišču nad dolino (Sv. Ana v Mali gori, Tabor v Loškem potoku,...). Gradišča v današnji podobi si lahko pogledamo tudi na diaprozitivih.

Po tej kratki predstavitvi ste vabljeni, da si še sami pogledate razstavo v gradu. V dopoldanskih urah se oglasite v zgornji pisarni Miklove hiše, bolj zanesljivo pa je, da se prej dogovorite po telefonu 861 179.

Lucija Kos Bartol
Muzej Miklova hiša

Ob osmi obletnici občinskega odbora SKD

KRŠČANSKI DEMOKRACIJI SE ČAS ŠE NI IZTEKEL

Opozicija je kruta stvar, je dejal Benjamin Henigman, ker moraš precej kritizirati, saj si za to plačan, in še vedno imamo energijo, čeprav nismo na oblastnih funkcijah.

Sobota je bila ravno večer po večeru, ko so 30. januarja 1990 ustanovili občinski odbor SKD. V osmih letih je ta politična struja doživela tako silovite vzpone, kot drastične padce. Leta 90 smo imeli predsednika družbenopolitičnega zbora, župana in podžupana, leta 96 pa že 700 glasov manj, kot štiri leta prej, je na zboru članov povedal poslanec. Poudaril je vrsto področij in zadev, kjer so bili pobudniki sprememb. Tako so na idejnopoličnem področju skrbeli za to, da se ne bi izgubil zgodovinski spomin in spodbujali postavitev obeležij, dali pobudo za preimenovanje ulic in predlagali nepolitični datum, 23. oktober, za občinski praznik, je navajal Henigman, ki je podajal poročilo o dosedanjem delovanju. Glede gospodarstva je tokrat izpostavil pomembnost kakovosti medsebojnih odnosov in odnosa do delavcev. Delo v občinskem svetu in občini ocenjuje kot dokaj dobro, s tem, da " smo bili dve leti odrinjeni iz aktivne politike in karkoli smo predlagali, je bilo le bob ob steno. Sedaj, ko prihajamo v zadnjo fazo - kdo bo koga izrinil s stolčka - , pa se je začelo koalicijsko povezovanje, ujeli smo se tudi z SDS."

A. P.

21. februarja ob 14.04. - Karneval na ribniških ulicah

NA USPEH!

Pustno društvo Goriča vas in njegovih 70 do 130 članov je zaradi velikih priprav na 'njihov glavni praznik', pripravilo občni zbor, ki je bil 24. januarja pri Puglju, da je lahko sprejel preko 100 povabljenih 'pustnih šem' iz cele Slovenije.

Takrat se še ni vedelo veliko, pa tudi sedaj, dva tedna pred izbruhom norčavosti in šemljenja, ni mogoče dobiti v roke programa. Vendar nekaj se že ve - vsega bo več kot lani, je dejal Cveto Marinšek, predsednik Društva. Na Šeškovi ulici naj bi se letos gnetlo okrog 1000 etničnih maškar, saj so že dobili soglasje večine od zunanjih skupin, ki bodo na pustno soboto prihajale s Puja, iz Ilirske Bistrice, Podgrada, Hrvaške, Kostanjevice, Iga, Vira, Cerknega, Kočevja, Laškega...Tudi domačih bo več - tako izvirnih kot sodobnih.

Pustni ples pa je zaenkrat še vprašljiv. Organizatorji razmišljajo o tem, da bi

“VI STE PRVO PODJETJE V SLOVENIJI IN ENO IZMED DEVETIH IZVEN NEMČIJE, KI SI JE PRISLUŽILO PRIZNANJE RAL”

je dejal Karl Heinz Herbert ob svečani podelitvi 14. januarja

in nadaljeval: “Kvaliteta se prične v glavi in sicer v glavi šefa. “ Samo tu ne sme ostati osamljena. Razmišljanje o kvaliteti mora najti mesto v glavi vsakega sodelavca. Inles kaže vzoren primer, da je zavest o kvaliteti stvar vsakega posameznika v podjetju.” To je na dan svečane podelitve Ral znaka povedal direktor nemškega Ral združenja za kakovost oken in vrat, ki je s polurno zamudo priletel neposredno iz svoje domovine.

Primerno kratke podelitve, z uradnimi govori nemškega direktorja ter predsednika Inlesove uprave, Janeza Lesarja, ki je znak prejel, so se udeležili tudi podpredsednik Gospodarske zbornice, župan, člani Poslovnega združenja LES, direktorja Kovinoplastike in Leska.

“Le ena izmed potrebnih zgodb o uspehu”

Janez Lesar je navajal naslednje podatke:

“Da bi ohranili rentabilna delovna mesta edinega velikega podjetja občine (potrebno pa je izboljšati finančne rezultate), je naš cilj v naslednjih dveh letih: povečati obseg prodaje na obstoječih in na novih trgih za 15%, ter racionalizirati stroške .

Za to pa je potrebno uvesti dodatni program prestižnih aluminij-les oken, povečati ‘image’ blagovne znamke Inles in Isarholz, povečati promocijo obstoječih programov in prodajnih poti, razviti in uvesti ukrepe za znižanje stroškov oz. racionalizacijo poslovanja, ter izvesti ukrepe za dokapitalizacijo podjetja.”

Marjan Podobnik o INLESU: “Gre za podjetje, ki je izjemno pomembno za občino in ima dobro zastavljeno tržno strategijo, kadrovske in tehnološko dobro opremljeno, vendar ga bremenijo nekatere pretekle obveznosti in njihova poravnava. Mislim, da bi bila velika škoda, če bi se zaradi tega pojavilo vprašanje obstoja, zato sem obljubil podporo v prizadevanjih pri natečajih za sredstva slovenske razvojne družbe, ki bi pomagala pri dokapitalizaciji ali na kakšen drug način, preko tega pa bi se povečale tudi možnosti, da bi podjetje dobilo čim boljše tuje strateške partnerje.”

A. P.

postavili velik šotor, pod katerim bi se pust izživljaj od petka do nedelje, ali pa celo do torka. Tam bo morda tudi ples, vsekakor pa je odločeno, da ne bo v dvorani.

Zakaj? 300 ljudi, kolikor se jih je lani znašlo v njej, jo ne potrebuje.

Karneval pa vedno znova prerašča tudi samega sebe, saj se vsako leto množično širi in uveljavlja vse bolj medijsko glasno, hitro pa se je prerasel tudi v stroškovnem oziru. Projekt je drag in letos jih bo s proračunskim denarjem kot generalna pokroviteljica krila tudi občina, ki jim je že dodelila 550.000 tolarjev akontacije, njihov glavni sponzor pa bo Pivovarna Laško. Veseli bomo lahko, če bo številka nižja od treh milijonov, je dejal Franc Tanko. Na uspeh torej!

A.P.

Kako naj človek še piše o njih, ko pa je bilo že vse tolikokrat povedano in velikokrat preslišano? Ne solzavo, vendar drugače. Ne vpeto v tipično novinarsko strukturo članka, pa čeprav gre za očitno 'human interest story', ki zna biti v bistvu človeku ljubo vodilo novinarskega pisanja, če si odkrito priznaš, s kakšnim namenom si uporabil čustvene izpovedi in tragedije vsakdana. Ker veš, da se z njimi zlahka poistoveti vsak bralec in bo zgodba zato brana, ali pa zato, ker dobro veš, da bo človek s srcem, ki pomni, tokrat poskušal vzpostaviti identifikacijo s tistimi, ki jim je bil ukraden vid.

So slepi. Pišem o njih, ker so en teden bivali med nami na svojem drugem zimskem taboru. Vsi tako mladi, 31 jih je bilo nastanjenih v samostanu pri Novi štifti in 14 med njimi popolnoma slepih. Ko prvič stopiš v njihovo bližino, si kar nekako pretirano, pravzaprav nerodno obziren.

Zakaj?

Tudi prvenstvo v namiznem tenisu zmorejo pripraviti. Žogice sicer oči ne vidijo, jo pa zato slišijo in čutijo.

NAS JE RES STRAH SLEPIH?

Se jim je res zgodilo v življenju tisto najhušje, kar se človeku sploh more zgoditi?

ONI, ki vejo, pravijo, da ne. Samo mi jih nevedno gledamo z očmi pomilovalca; preko tistega nepravlega sočutja, ki, kot je zapisal Stefan Zweig, je le *nestrpnost srca, da bi se čimprej otrešlo mučne presunjenosti ob tuji nesreči*. Zato, brez pomilovanja, ker ga nočejo in ga ne potrebujejo. Kajti, ostalo jim je srce. Tisto človeško in čuteče.

Helena Petrovčič, 26 let, oslepela pri 19-tih. Tumor med vidnim živcem in hipofizo. Sedemurna operacija. In ostala je popolnoma slepa:

"Problem je bil v tem, ker se nisem ničesar več spomnila... nisem se spomnila nobene molitve več, nisem znala nič, nobene pesmice, ki sem jih prej znala nešteto. Tako da...takrat mi je vse čist 'zaribal'.. Potem pa seveda, počas' sem se prebijala naprej, na začetku je bilo sigurno težko. Pač, ko sem prišla domov, sem šla, kot da bi po ne vem kakšnem ledu hodila, ker sem se bala kamorkol' stopit, ker nisem pač vid'la. Sam' pol' pa, kaj jaz vem, človek se počas' unese, sam' odvisno je seveda, kakšna je njegova psiha, pa to..."

Preko 100 jih je škofijska Karitas od leta 90 že pripeljala na poletne in zimske taboro po raznih slovenskih krajih - da bi slepi in slabovidni spoznavali dušo kraja in ljudi v njem in da bi zdravi začeli spoznavati njih.

Helena: *"Če si doma, ti nič ne 'nuca', tako bom rekla. človek mora it' mal' u šolo, pa se navadit hodit, malo moraš spoznat' te pripomočke, da pol' veš, kaj boš ti rabil in da se jih navadiš, pa časopis za slepe. Saj pravim, jaz sem se kar dobro pobrala, kokr sem bla na začetku, ko sem mislila, da ne bom nikol' tako živela, zdaj sem mam' pa kar super.*

Pa vesela sem, da sem tud' tukaj, mislim, da je ta tabor pametna stvar."

Jure Svobljšek je po dolgoletnem delu v Centru za slepe in slabovidne v Škofji Loki spoznal, da tradicionalni prijemi niso dovolj učinkoviti in da je potreben drugačen pristop.

V določenem trenutku ni dobil več podpore od ustanove, v kateri je takrat delal in ne podpore Zveze društev slepih in slabovidnih Slovenije. Vedel je, zakaj je ubral drugo, bolj pristno pot in zakaj jo je posredoval škofijski Karitas, ki še vedno pomaga "voziti voz naprej".

"Uvideli smo, da lahko nekaj storimo za nekoga, ki ga družba odrine na rob in vsakomur, ki pride in rabi pomoč, ponudimo roko," je v krogu svojih sodelavcev pripovedoval Stane Kerin, direktor škofijske Karitas. "Na taborih pa jim želimo dati še nekaj več- duhovno dimenzijo, ki je v vsakem človeku, a jo je treba vsake toliko časa osvežiti in ji dati nov zagon".

Primož, Blaž in Mateja, ki dobro vedo, da slepi niso mentalno zaostali, da tabori njihovemu življenju toliko več vrednega dajo, kot pa od njih zahtevajo?

"Preko slepote svet spoznavamo drugače, lepše, polnejše". Primož Ogrin, star 25 let. Zaradi sive mreže je obdržal le 10 odstotkov vida. Vstopil je v šolo za slabovidne in se udeleževal taborov. Z operativnim posegom se mu vid vrača.

"Kamorkoli smo prišli, je bil odziv neverjeten. Kamorkoli pridemo, spoznamo najboljše ljudi."

Blaž Komac, 23 let. Na taborih sodeluje že ves čas in kot študent fotografije sedaj že prevzema tudi vlogo organizatorja, ne samo pomočnika.

"Odprl se mi je nov svet."

Mateja Kete, 22 let, študentka fizioterapije. Prvič na taboru. Prišla je brez vsakršnih pričakovanj in spoznala, da slepi pravzaprav ne potrebujejo posebne pomoči, da je le spremljevalka.

Tabor je bil odprt za vse in tudi Ribničani so se redno srečevali z njimi. Blaž je dejal, da so jim vsak dan prinašali razne dobrote, poleg tega pa so bili nekateri tako dobri, da so bili dnevno pripravljene darovati del zaslужka, npr. mleka. Vsako popoldne se jim je kdo kot gost iz doline pridružil, da jim je predstavil pokrajino, saj so to mladi tudi želeli občutiti fizionomsko in duhovno sfero prostora in ljudi.

"Zdravi gledamo bolj bleščeče stvari. Mogoče slepi ljudje tudi bolj gledajo svoje prijatelje, znance, preko srca. To se pravi, naš svet nekako gleda zunanost, slepi pa gledajo človeka kot človeka in mislim, da je to velika prednost, ki jo nosijo v sebi," pravi Primož.

DA.

Alenka Pahulje

PRED POKLICNO ODLOČITVIJO

Že v zgodnjem otroštvu se začne oblikovati temelji za kasnejšo poklicno odločitev:

že takrat, ko majhen otrok gradi hiše iz peska, se igra z mivko in vodo, s kockami;

že takrat, ko se v zgodnjem šolskem obdobju z vključevanjem v različne dejavnosti v šoli in izven nje (npr. v šahovskem, planinskem, tehniškem krožku, pri šivanju, pletenju, ko pomaga očetu v mizarški delavnici itn.) in tudi v poznem osnovnošolskem obdobju, ko ponudimo otroku možnost izbire učenja npr. drugega tujega jezika, fotografskih veščin, logike itn.!

In končno pride trenutek, ko se interesi (tudi poklicni) v obdobju osmega razreda zelo ozko oblikujejo in je osmošolec postavljen pred dilemo: KAM PO OSNOVNI ŠOLI ?

Nečesa, kar otrok ni do tedaj v svojem življenju srečal ali delal ne more vključiti v svojo paleto možnih izbir. Preko raznovrstnih dejavnosti otroku odrasli omogočamo, da se spoznava in hkrati krepi svoje sposobnosti in osebnostne lastnosti (npr. vztrajnost, prostorsko predstavljalnost). Hkrati v nekem delu ali dejavnosti začne otrok tudi uživati, ker se vzpostavi nek čustven odnos.

Razgovori pri psihologinji

V tak način razmišljanja se vključujemo tudi na osnovni šoli preko poklicnega informiranja in svetovanja učencem in staršem. Poklicno svetovanje poteka preko razgovorov, ki jih ponudimo učencem in staršem že v novembru. Potekajo pa še v decembru in januarju. Vseh 132 osmošolcev in njihovih staršev se je letos udeležilo poklicnega svetovanja pri šolskih psihologinji.

Sejem, knjige, video

Učence osmih razredov smo v jeseni popeljali na ogled Obrtnega sejma, kjer so si imeli možnost ogledati nekatere poklice in predstavitev nekaterih poklicnih šol. Osmošolcem smo dali na vpogled tudi knjigi: Kam po osnovni šoli, Srednješolski programi in poklici. Imeli pa so tudi možnosti sposoje video kaset s prikazi nekaterih poklicev. Zanimanje osmošolcev in staršev za izposojajo je bilo zelo veliko.

Roditeljski sestanki

V januarju so na šoli potekali zelo obiskani roditeljski sestanki. Teme roditeljskih sestankov smo ločili glede na vrsto srednje šole. Tako je bil prvi dan predstavljen gimnazijski program, drugi dan srednje poklicne šole in dualni sistem izobraževanja (obrti način) in tretji dan 4-letne strokovne in tehniške šole. Vse 3 dni je uvodne misli in predstavitev tem podala ravnateljica ga. A. Šulentič. V prvem delu srečanja so v predstavitev gimnazijskega programa sodelovale tudi gostje: ga. M. Kamšek, ravnateljica gimnazije Kočevje in ga. J. Vesel, šolska psihologinja. Nazorno sta prikazali delo na gimnaziji Kočevje in tudi vsebino in zahtevo gimnazijskega programa.

Drugi dan so kot gostje sodelovali: predstavnica Obrtne zbornice Slovenije ga. J. Meglič in Obrtne zbornice Ribnica g. P. Hočevar, ter predstavniki obrtnikov.

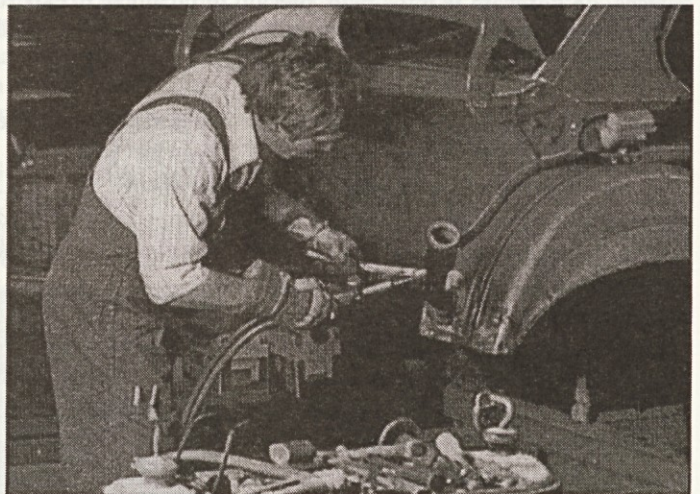
V tem delu je bil opisan dualni način izobraževanja, prehodnost na višje nivoje izobraževanja in gibanje potreb v posameznih panogah obrti v občini Ribnica.

Obiski obrtnikov

Zelo dobrodošel za vse nas je bil tudi obisk nekaterih obrtnikov, saj smo iz prve roke izvedeli, kako poteka delo pri posameznem obrtniku: avtomehanično področje sta predstavila g. J. Henigman in g. Oražem, frizersko področje g. T. Šulentič, ter gostinsko g. G. Mihelič. V bodoče bomo z obrtno zbornico skušali pridobiti za prikaze poklicev še obrtnike iz drugih panog in izboljšali kvaliteto informiranja s tem, da se bodo starši in otroci imeli možnost pogovarjati v manjših skupinah z obrtnikom, katerih poklic jih konkretno zanima, kar na roditeljskem sestanku. Tretji dan je šolska psihologinja predstavila srednje tehniške in strokovne šole.

Obiski pri obrtnikih

Dodatno kvaliteto v spoznavanju poklicev, predvsem poklicev v obrti,

predstavljajo dogovori med Obrtno zbornico Ribnica in Osnovno šolo za obiske posameznih otrok ali manjših skupin osmošolcev pri konkretnem obrtniku. Cilj tega ni samo ogled delavnice in predavanje, ampak prisostvovanje zainteresiranega pri dnevni opravili obrtnika npr. mizarja, frizerja, kuharja, avtomehnika.

Obiski srednjih poklicnih šol

Že drugo leto naši osmošolci, ki se zanimajo za šolanje na srednjih poklicnih šolah, prisostvujejo pri treh urah pouka na Srednji šoli v Kočevju. Tudi letos je bil odziv za to obliko informiranja pri osmošolcih zelo velik. Na koncu pa povejmo še, za katere srednje šole in poklice se ribniški osmošolci najbolj zanimajo:

največ interesa med štiri letnimi šolami kažejo za gimnazijo in strokovno gimnazijo ekonomske smeri (skupaj 26), nadalje za družboslovne in pisarniške poklice - za ekonomskega tehnika (12), za upravnega tehnika (4). Fante privlači poklic gradbenega tehnika (5). Tako za fante kot za dekleta je zanimiv poklic zdravstvenega tehnika (5). Za poklice zobotehnika, elektrotehnika-elektronika, farmacevtskega, računalniškega, grafičnega, veterinarskega, kemijskega in gostinskega tehnika, ter policista, se zanimajo po eden ali največ dva učenca.

Največ bodočih mizarjev

Med triletnimi šolami je večji interes za poklic mizarja (8), kuharja (6), avtomehnika (5), firzerja (4), šiviljo (4), električarja - elektronika (4), za trgovca (3), cvetličarja in vrtnarja (3). Štirje fantje se bodo vključili tudi v dvoletni kovinarski program na Srednjo šolo v Kočevju. Tudi za poklice pečarja, električarja enegretika, slaščičarja, grafika, avtokleparja, natakarja in vodovodnega inštalaterja se zanimajo po eden ali dva učenca.

Zanimivo za letošnjo generacijo osmošolcev je, da se zanimajo za zelo različne poklice in tako ne izstopa samo nekaj poklicev, kot se je to v zadnjih letih pogosto dogajalo.

Zaželimo našim učencem, da bodo sprejeti na željeno srednjo šolo in da se bodo po zaključku šolanja kot mladi strokovnjaki vrnili v našo ribniško okolje.

Šolska svetovalna služba
Nena Weithauser - Plesničar

DA KONCERT V BOŽIČNO NOVOLETNEM ČASU ZAŽIVI

10 let je že minilo, odkar so mešani pevski zbor KUD Gallus, kvartet Inles ter povezovalci iz amaterske igralske skupine stopili na oder TVD Partizana in začeli s prvim koncertom.

Postopoma se jih je družilo vse več in da bi lahko sodelovalo ter koncert videlo veliko ljudi, je športna dvorana postala prizorišče, na katerem je letos pelo, plesalo in igralo že preko 100 nastopajočih. Ko je dan po Božiču postal stalen čas za koncert, se je ščasoma pokazala tudi potreba po tematskem oblikovanju vsebine in zadnja leta so ponazarjala štiri letne čase, Zimzelene melodije, Filmsko glasbo in Slovenske pokrajine.

Lampe: "Vse to je nakazovalo potrebo po bolj celovitem pristopu pri organizaciji prireditve, kar pomeni širši odbor, kamor kulturno društvo vsako leto povabi ljudi, ki so pripravljeni sodelovati pri pripravi Božično novoletnega koncerta. Prvi sestanek se skliče že septembra, odbor pa sestavljajo člani predsedstva KUD, zborovodje, vodja pihalne godbe, ter tisti, od katerih se pričakuje, da bodo pomagali s svojimi idejami pri organizaciji. Zatem določimo temo in posameznike se zadoži, da zberejo najugodnejše ponudbe za sceno, ozvočenje in razsvetlavo, nakar se sklenejo pogodbe. Istočasno se naredi tudi predračun stroškov. Do samega koncerta se odbor sestaja mesečno, saj je poleg tehničnih stvari potrebno sestaviti tudi programski del, ki ga v dogovoru s pevovodji napravita Kogovškova in Horženova. Pravzaprav se celotno delo zaključi šele s sestankom po koncertu, ko ugotovljamo pomankljivosti, ki jih je treba odpraviti in dobre stvari, ki jih je treba ohraniti."

Kaj naj bi po letošnjih kritikah kazilo tradicionalno dobro podobo?

Nekaterim je sporno menda tudi samo ime koncerta...

Lampe: "Da, vendar moram povedati, da se ime Božično novoletni koncert nanaša na čas, v katerem se odvija, ne pa na izbrano temo in vsebino pesmi, ki se izvajajo. Prav tako vedno začnemo s Sveto nočjo zato, ker je prvi dan po Božiču in se nam zdi primeren uvod v tematski del koncerta."

Je bila cena vstopnic res previsoka za naše okolje?

Lampe: "Prvotno je bilo mišljeno 1000 tolarjev, vendar smo ceno znižali zaradi odmevov v javnosti. Tako je bila cena 700 SIT v predprodaji in 800 SIT na dan prireditve."

Toda nižanje cen ni neko samovoljno

dejanje dobre volje, redna posledica je manjši priliv in težava pri kritju stroškov...

Lampe: "Seveda, zato je morala občina kot glavni podpornik koncerta plačati več

računov iz svojega proračuna. Obenem pa lahko poudarim, da od vsega zbranega denarja(niti od vstopnine niti od samega koncerta) nima materialnih koristi nihče izmed članov KUD-a, ne od ostalih nastopajočih. Nihče ne šteje ure prostega časa, ki se jih porabi."

No, in dejansko, kako visoki so stroški te prireditve?

Lampe: "Sorazmeroma visoki so, saj se številka vedno giblje okrog enega milijona tolarjev. Najvišje postavke so seveda za ozvočenje, sceno in razsvetlavo. Za zadnji koncert smo poskušali zato izbrati cenejšo varianto za ozvočenje in plačali namesto predlanskih 4000 DEM le 1000 DEM. Žal pa se je to izkazalo za slabo potezo. Koncert pa financira občina, saj KUD iz svojih lastnih sredstev tega ne bi zmogel kriti."

V kritiki, ki sta jo pisno podali tudi dve članici KUD-a, je zapisano, da je bila instrumentalna skupina Terlep prezahtevna za uho poslušalca.

Lampe: "Glede na izbrano temo se nam je zdelo primerno povabiti tudi skupino, ki se ukvarja s starimi slovenskimi ljudskimi pesmimi, saj pri svoji izvedbi uporabljajo tudi stare instrumente, kot so jih uporabljali naši predniki."

S sprejemanjem novih, neznanih stvari se kaže tudi odprtost in širina duha, doseže pa se nazadnje tudi pestrost, ki jo želi odbor ustvariti?

Lampe: "Seveda."

Koncert pa je bil tokrat res le preveč razvlečen, saj je trajal 2 uri in 20 minut. Je bilo to načrtovano ali pa poteka ni bilo mogoče povsem nadzorovati?

Lampe: "Program folklorne skupine se je dejansko precej zavlekel, čeprav smo že pri načrtovanju zmanjšali njihov obseg na minimum, prav tako so naši zbori zapeli samo po eno pesem. Zavedamo se, da je najdaljši čas trajanja programa 1 ura in pol, saj je tudi zelo težko sedeti na klopek toliko časa."

O novi temi se že razpravlja in ideja bo kmalu začela dobivati potrebne razsežnosti, da bo nared ob koncu leta.

Lampe: "Da in želimo si pobude in predloge od širše javnosti, ki jih vedno lahko daje na naslov KUD GALLUS, Šeškova 17, obenem pa želimo pridobiti tudi podpornike, ki nam bi finančno pomagali pri izvedbi Božično novoletnega koncerta. Že vnaprej se zahvaljujemo vsem, ki hočejo prisluhniti."

Z Jožetom Lampe se je pogovarjala
Alenka Pahulje

PESEM DLETA

Stopal je proti meni. Zavil v dolg plašč in nekoliko sključen. Pot ga je vodila tod mimo, da nisva mogla drugače kot drug mimo drugega. Morda sem se ga nekoliko bala, čeprav ne vem prav dobro, zakaj. Bila sem še otrok in polna domišljije. »To je umetnik«, so govorili starejši, jaz pa očitno nisem vedela, kaj naj bi to bilo. Tako je bilo pred kakimi dvajsetimi leti. Danes se zagotovo ne bojim umetnikov, sem pa bila precej negotova, ko sem stopala v to hišo, dom mojega sogovornika. Počutila sem se majhno in nevedno, kot bi se rodila šele včeraj.

Drago Košir, rojen 12. februarja 1921. leta v vasi Jelovec nad Sodražico, kjer živi še danes. Rezbar, kipar. Literat, režiser. Ljubitelj potovanja, ljudi in lesa. Tisti, ki je Papežu Janezu Pavlu II. ob njegovem obisku v Sloveniji lastnoročno izdelal in izročil darilo za njegov rojstni dan v imenu vseh vernih Slovencev. Šlo je za rezbarsko delo, rožni venec, kateremu je dodal še skrinjico. Samouk, ki se je s somišljeniki srečeval šele v kolonijah v Srbiji, na Hrvaškem in v Bosni, kjer je bilo sklenjeno marsikatero prijateljstvo. Sprva se je ukvarjal s slikanjem in imel leta 1948 v Sodražici prvo razstavo - risanje v lesenit. Osemnajst let je bil aktiven v kulturnem življenju na področju dramatike. Opravil je režiserski tečaj in poleg ostalih postavil na oder tudi tri lastne drame (Boncar, Prijatelji in Melita), ter eno otroško igro. Učil se je za zidarja, opravljal razne poklice in se upokojil kot uradnik.

»Od kiparstva in rezbarstva se pri nas ne da živeti. Preveč časa in natančnosti je vložena v delo«, pravi gospod Drago. »V Sloveniji nas ni ravno veliko, ki se ukvarjamo s tovrstnim delom. Še v Jugoslaviji je bilo za samorastnike mnogo bolje poskrbljeno, saj smo bili povabljeni na razne kolonije in organizatorji so potem naše stvaritve pošiljali na razstave po Evropi, tako da niti sam ne vem, kje vse so gostovala moja dela. Danes velja na tem področju splošno mrtvilo. Večina mojih vrstnikov je že mrtvih, mladih pa nihče ne spodbuja v to dejavnost. Sam sem napisal knjigo o kiparstvu, dolgo stopetdeset strani, ki pa bo žal ostala na disketi. Tedaj je ni nihče uredil, danes pa so se pojavile že nove tehnike.«

Gospoda Koširja sem srečevala že od malih nog. Vedela sem, da je umetnik, vendar nikoli nisem še spregovorila z njim o njegovem delu. In čeprav sem tokrat prišla k njemu z raznimi vprašanji, sem prepusila pogovor njemu. Sam ve veliko več od mene in marsikoga drugega, ki je hodil v šole. Ve za stvari, ki se zde drobna plast dogodkov, pa vendar bi brez njih ne bila zgodovina popolna. Pozna ljudi iz strani, za katere se zanima le malo človeštva in doživlja srečanje z njimi v tem trenutku, pa čeprav jih je v resnici morda srečal že pred davnimi leti. In prav zato so njegovi reliefi še bolj živi in kipi,

kot da bodo vsak hip spregovorili. Morda tudi zato, ker so narejeni za dušo in iz snovi, ki jo je dala narava. Upodabljajo raznovrstne motive. Predvsem reliefi so izdelani v sklopih tem: Velemesta, Prešeren, Lovstvo, Meseci v letu, Vae Victis (Gorje premaganim), Valvazor itd. Ciklus Gorje premaganim je posvečen vsem mučenikom in žrtvam, ki so zaradi človeške zlobe, napuha, požrešnosti in nadutosti, pretrpeli

nepopisne muke, preden se jih je usmčila in jih rešila smrt. Moj sogovornik je namreč tudi sam doživel del tega, kar je upodobil v ciklu, saj je bil med drugo svetovno vojno zaprt v taborišču na Rabu, potem pa še v Italiji. Sam je doživel življenjski strah in ponižanje. Del pa ga je podoživel na potovanju po Indiji, Afriki, Mehiki, Kitajski... »Ko sem v svetu videl te lačne in trpeče oči, sem se skorajda sramoval. Ljudje nimajo osnovnega za preživetje, jaz pa toliko, da sem lahko prišel pogledat njihovo bedo.«

Sicer pa se Koširju zdi najzanimivejša tema ljubezen. V kiparstvu je najbolj naklonjen ženski. »Ločim pornografijo in lepoto. Pornografija pomeni izničenje, kajti ljubezen je mnogo lepša, če je malo prikrita. Na svojih potovanjih sem opazoval zaljubljenca. V Rusiji so delovali hladno, komajda so si upali izmenjati kak ljubeč pogled, v Franciji in Italiji je bila

ljubezen prevzetna, v Mehiki temperamentna, na Kitajskem pa zadržana, saj so oblasti svetovale naj se poroke sklepajo po tridesetem letu starosti in v zakonu naj nebi bil več kot en otrok. Vse to, ves odnos ljudi do ljubezni se da razbrati iz ljudi. Poleg ljubezni mi veliko pomeni materinstvo kot najvišje poslanstvo žene. In spet se v mojih delih odraža spoznanje iz sveta. Indijsko mater, ki ljubeče pestuje svojega otroka, čeprav ne ve, kaj mu bo dala jesti prihodnji dan. Izraelskega otroka ločenega od staršev in ruski poudarek na domovini, potem šele materi. Vse to sem imel v glavi, ko sem se iz sveta vračal domov k svojemu lesu.«

In res je njegovo delo lastno videnje sveta ter izražanje le tega z dletom v lesu. Njegova hiša je prepolna mojstrov in posebna soba do zadnjega kotička založena z lesenimi podobami. Sprašujem se, kdo bo poskrbel, da bi stvaritve videli ostali in ne le izbranci, ki zaidejo v sobo. To so namreč dela, ki si zaslužijo več kot občasno razstavljanje. Gre za iz lesa izluščene originale, ki izražajo zamisli, ki jih je gonila življenjska sila, hotenje in iskanje novega... »Moje dleto ne rezlja, ne rine v les, temveč poje večne melodije, poje mi o sreči ptičev in me nežno odlaga pri tisočih cvetovih. Ko zapoje dleto, zaslutim, kaj je sreča: Biti svoj in ves drug v orkestru dneva in noči...«, je nekoč zapisal Košir.

In še ena stvar je, katere ne smem pozabiti omeniti. Minulo leto sta s svojo ženo praznovala petdeseto obletnico poroke. Dokaz, kaj mu pomeni žena in potrditev njegovega odnosa do ljubezni. Danes je Drago Košir invalid po možganski kapi, zaradi katere je pred leti obstajala bojazen, da bo njegovo dleto za vselej utihnilo. Vendar silna volja in želja po življenju sta ga pripeljala nazaj v delavnico, v prostor, kjer je nastalo že nešteto umetnin.

Tekst in foto: Darja Šilc

Gospodu Koširju želi uredništvo glasila Rešeto zdravja in veselo praznovanje 77. rojstnega dne. Hkrati mu čestitamo za njegovo 61. samostojno razstavo, ki je bila tokrat v Velikih Laščah.

POROČILO S SESTANKA MLADINSKEGA ODSEKA

PD Ribnica (23. januar 1998 ob 18. uri)

Na sestanku smo spregovorili o delu MO PD Ribnica v preteklem letu in o planih za to leto. Lansko leto je bilo za MO precej delavno in tudi uspešno: * hodili smo pridno na pohode (Mestni vrh, Viševnik in smučanje na Pokljuki, Snežnik, Jelenov Žleb, Kostelski pohod, Triglav, Viš, Montaž, dvodnevni pohod na Komno, in v sodelovanju z R'K smo šli s študenti za dva dni na Triglavsko jezero).

* precej smo se smučali na Pokljuki in v Izverju (obakrat pa smo imeli tudi precejšen popust).

* izobraževali smo se tudi: - **Petra Vesel** in **Zdenka Mihelič** sta postali vodnici A kategorije, **Gregor Česarek** se je udeležil tečaja gorniške vzgoje - tečaja vame hoje, **Dejan Žagar**, **Aleš Žagar** in **Miloš Urh** so postali alpinisti pripravniki, dobili pa smo tudi 6 usposobljenih markacistov: **Martin Žuk**, **Roman Petelin**, **Gregor Česarek**, **Tomu Lukič**, **Mitja Zbačnik** in **Tomaž Klun**.

* pri planinskem krožku in planinski šoli smo bili tudi pridni, saj smo opravili kar deset pohodov in kar nekaj jih je dobilo bronast ter srebrn znak mladega planinca; tisti z največ znanja pa so tudi končali planinsko šolo.

* MO je na Sv. Ani gostil UO MK PZS in bil pohvaljen v Obvestilih Planinske zveze Slovenije.

* imeli smo tudi predavanje **Boruta Peršolje** o gorništvu danes.

* tekmovanja športnih plezalcev: - **Tomu Lukič** je dosegel res zavirljive uspehe na tekmah za državno prvenstvo: 14., 11. in 8. mesto v izredni konkurenci starejših dečkov. Bil je tudi športnik meseca maja. Letos bo Tomi tekmoval že med kadeti, kjer pa je že sam slovenski vrh.

- **Kristjan Pranič** - mlajši dečki - pa je na tekmah dosegel naslednje odlične uspehe:

* na tekmah državnega prvenstva 3., 3., 4. in še enkrat 4. mesto.

* **Kristjan** je bil izbran tudi v slovensko reprezentanco, ki se je udeležila evropskega prvenstva v Italiji in dosegel naslednje rezultate: 4. mesto med bolderji, 18. mesto v hitrostnem plezanju in 11. mesto v plezanju na top rope, na prijateljski tekmi na državni ravni v Ribnici za POKAL RIBNICE pa so se izkazale tudi mlajše in starejše deklice: **Marina Vesel**, **Maša Vesel**, **Maruša Lesar** in **Nina Strlič**.

* **Aleš Žagar** in **Marko Česarek** sta preplezala Nemško dolgo smer v Severni triglavski steni. Skupaj še z **Marjano Rozman** so se odpravili v Švico, na Matterhorn, a jim je vreme zagodlo.

* imeli smo veliko delovnih akcij (popravljanje poti, čiščenje poti, barvanje koč,...)

* organizirali in izvedli smo že 4. tabor in sicer to leto v Brsniku ob Kolpi in ga poimenovali KOLPA 97. Tabora (dve izmeni) se je udeležilo kar 60 mladih planincev iz Ribnice, Stare Cerkve, Kočevja in Sodražice. * na ribniškem sejmu smo se predstavili z atraktivnim plezanjem po ribniškem gradu in zvoniku cerkve, od koder smo se tudi spuščali.

* **Zdenka Mihelič** (kot načelnica MO PD Ribnica in predsednica Pokrajinskega odbora MO MDO Zahodne Dolenjske) se je udeležila 14 sej UO MK PZS in treh sej MK MDO. Z Alešem Žagarjem pa sta šla tudi na Zbor načelnikov na Ig.

Za letošnje leto smo si zastavili veliko nalog - stare nadaljevati in začeti nekaj novih.

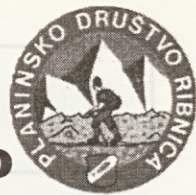
* Med njimi je tudi boljše predstavljanje našega dela širši javnosti, zato bomo imeli tudi redni planinski kotiček v Rešetu. Oglaševali bomo tudi v Planinskem vestniku, Grifu, Obvestilih PZS in upamo tudi na radiu Univox. Delati bomo dali tudi društvene plakate.

* Planinski krožek še izvajamo, zato vsii mladi planinci od 1. - 8. razreda pridite na naša srečanja, ki so vsak četrtek ob 17.15. Tam se zmenimo tudi za dodatne izlete in ugodnosti. Udeležili pa se bomo tudi TEKMOVANJA MLADINA IN GORE, ki bo v novembru. No, vključeni pa smo tudi v akcijo Mladi planinec.

* Ne moreš - verjameš, tudi letos bomo imeli tabor, in sicer v Triglavskem narodnem parku, v **KRNICI** med samimi visokimi vršaci. Tabor bo od 20. - 30.7.1998. Seveda se bomo še naprej izobraževali. Udeležili se bomo vodniškega tečaja A in B kategorije, gorniškega tečaja, nadaljevalnega alpinističnega tečaja, tečaja za vaditelje športnega plezanja, mentorskega tečaja, seminarja za vodje taborov, pa foto delavnice in seminarja o družabnosti v gorah,... Vsi zainteresirani mladi povabljeni zraven, morda se bo našlo tudi kaj za vas!

Mladi planinci z navdušenjem v naravo

Joj, načrtov je pa toliko, a boš lahko sploh vse zapisala?

Ko sem 19 otrok, ki so se tisti četrtek zbrali pri enem izmed mentorjev na uri planinske vzgoje, vprašala, kaj jih je pritegnilo v Planinsko društvo, so rekli takole: narava, družba, zabava, preganjanje dolgčasa in pohodi.

Na tabli so imeli tokrat zapisano Slivnico, na katero so se odpravili čez dva dni. Višina: 1114 metrov. "A samo toliko?", se oglasi eden. "V maju gremo pa nekje na 2000 metrov, a bo to dovolj visoko?", mu je odvrnil Ciril Zbačnik, mentor planinske vzgoje. Do sedaj jim je uspelo priti na Komno, ki ima 500 metrov manj, Triglav pa bo morda njihov prihodnje leto, pravi Zbačnik, ki je skupaj z Zdenko Mihelič, z otroci vzpostavil takšen odnos, ki je do sedaj zmozel voditi po poti brez nevarnosti in s toliko dobre volje in veselja, še posebej, ko so posedali ob tabornih ognjih...

In zakaj ne bi zmogla vse tako hitro zapisati, kar mi je govoril mentor? Vrsto stvari je našteval, od tega, da upajo, da bo že zapadel sneg in se bodo odpravili v Dane na smučanje (lani so se v Izver), da bodo ponovno prenočili v planinski koči pri Sveti Ani in bivali z lovcem v koči na Veliki Gori, da bodo prvič sodelovali v tekmovalju Mladina in gore in še kaj. Že šesto leto se nekateri učijo življenja z naravo. Vsak izmed 40-tih, kolikor jih hodi h krožku, pa mora spoznati osnove gorniške vzgoje ter ob koncu leta odgovarjati na testna vprašanja. Tako opravijo Planinsko šolo. Toda delo je celoletno, saj morajo redno obiskovati krožek, se mesečno udeleževati pohodov in biti na sploh marljivi.

Samo takšni si lahko ob koncu leta za nagrado izberejo tabor, ki bo letos na Krnici od 20. do 30. julija. Spremljala jih bosta dva vodnika in trije ribniški alpinisti, organiziran pa bo tudi plezalni vrtec, kjer se bodo učili osnove plezanja.

Še vedno pa so trdna zemeljska tla pot, po kateri mladi od prvega do osmega razreda najpogosteje hodijo, pa ni važno, ali je sneg ali dež. Planinske ture trajajo tudi tri ure, da bi otroci občutili utrujenost, vseskozi pa dobro vedo, da "tempo diktira vedno tisti, ki je najslabši", pa čeprav se je mladi planinec pritožil, da je dolgočasno hoditi s puncami, ker "hodimo tri ure namesto pol."

Bili so radoživi, prepolni energije, zgovorni in brez sramu. In prav v vsaki besedi ali vprašanju je bilo moč čutiti svojevrstno radost, da živijo z naravo; iskreno navdušenje, ki ga ne zmore izžrpati noben pohod.

A. P

Še obvestilčka:

* 14. 2. 1998 je na Sv. Ani občni zbor PD Ribnica

* sestanek PD Ribnica je vsak ponedeljek ob 18. uri (stara občina)

M. P. in Z. M.

USTANOVLJEN EKO PROGRAMSKI SVET ŠOLE

Odziv presegel vsa pričakovanja

22. januarja se je na svojem ustanovnem sestanku zbral EKO PROGRAMSKI SVET - odbor za varstvo okolja OŠ Dr. Franceta Prešerna Ribnica, ki ga sestavljajo učenci-predstavniki šolske skupnosti od 3. do 8. razreda., učitelji, vodstvo šole, predstavniki lokalnih oblasti, staršev, drugih institucij, planinsko društvo in biokmetovalec. Odziv vabljenih udeležencev na pobudo je presegel vsa pričakovanja. Posamezni člani so predstavili svojo dosedanjo okoljevarstveno dejavnost. Toplo so pozdravili pobudo šole in hkrati ugotovili, da je takšen forum pravzaprav edina širša oblika ekološkega organiziranja v občini, saj ta nima svojega ekološkega društva.

Pobudnica ustanovnega srečanja Jagoda Erčulj je navzočim razložila cilje mednarodnega gibanja EKO - ŠOLA, ki ga podpira obstoječa zakonodaja in več ministrstev. Na ribniški osnovni šoli so že vključeni v nekatere okoljevarstvene projekte in sodelujejo tudi z znanstvenimi inštituti, več skupnih akcij pa so že izpeljali tudi z domačimi strokovnjaki in ljubitelji narave. Ustanovitev programskega sveta je bila tako le nekakšna formalizacija dosedanjih ekoloških prizadevanj šole in hkrati prvi korak k temu, da se OŠ Ribnica pridruži družini 47 EKO ŠOL v Sloveniji. V nadaljevanju bomo predstavili nekaj misli in pobud zunanjih članov Eko programskega sveta, konkretne programe pa bomo predstavljali v naslednjih številkah Rešeta.

Janez Levstik, dipl. ing. gozdarstva, je menil, da obstaja sicer veliko organizacij, ki so tako ali drugače povezane z naravo, (lovci, ribiči, jamarji, planinci...), vendar ima vsaka od njih do okolja svoj odnos. Pogreša organizacijo, ki bi okolje obranavala celovito, zato bi Ekološki svet v marsičem lahko opravljal to vlogo.

Mirko Perušek, dipl. ing. gozdarstva, je opozoril, da je eden temeljnih pogojev za preživetje in razvoj ohranjanje raznolikosti tako v naravi kot v družbi, zato je šolo pozval, naj nameni večjo pozornost narečnim posebnostim ribniške doline. Tako kot naše področje bogatijo narečja, ga bogati tudi podzemni svet, zato naj bi se v ekološki svet vključilo tudi jamarje.

Ciril Zbašnik in Zdenka Mihelič sta poudarila velik pomen društva pri vzgoji mladih planincev, ki s svojim dobrim zgledom marsikdaj vzgojno vplivajo na starejše pohodnike.

Biokmetovalec Ivan Ogrinc je na svoji kmetiji na Brežah že večkrat poučeval tukajšnje šolarje o skrivnostih narave, ki jih človek pri pridelovanju hrane lahko brez škode za naravo obrne sebi v prid, to pa bo rad počel tudi v prihodnje.

Turistična delavka na občini Ana Henigman je ugotovila, da bi se večino šolskih

ekoloških dejavnosti dalo vključiti v občinske ali regijske turistične projekte, saj imajo iste cilje: narediti okolje prijazno za domačine in obiskovalce.

Darja But, dipl. ekon., je kot predstavnica Sveta staršev šole in kot odgovorna delavka na občini znala odgovarjati tudi na konkretna vprašanja, ki so mučila mlade člane Ekološkega sveta. Žal pa se ustanovne seje ni udeležil vabljeni direktor Komunale Jože Zakrajšek, ki bi članom sveta lahko iz prve roke razložil, kako se in kako naj bi se ravnalo s komunalnimi odpadki.

EKO ŠOLA - šola, ki vzgaja v sedanjosti za prihodnost

Zakaj odločitev, da pristopimo k projektu?

Vsi se dobro zavedamo, da samo celovit pogled na svet lahko rešuje kompleksne probleme in ohrani trajno uravnoteženi način življenja. Samo z etiko spoštovanja in skrbi za vse oblike življenja, bomo namreč mogli v resnici razumeti, da je na svetu dovolj naravnih virov, da zadostijo vsem potrebam. Razvoj ljubezni do narave je prvi in najpomembnejši cilj okoljske vzgoje. Učence raziskovalno delo pritegne, še več, sili jih k celostnemu razmišljanju, usposablja jih za razvijanje mrežnega, ekosistemskega in ne le linearnega, analitičnega mišljenja. Neposredno je vplivala na našo odločitev, da pristopimo k projektu, "Raziskava obsevnih doz učencev in zaposlenih v podružnični šoli Dolenja vas zaradi radona in njegovih razpadnih produktov." Naravoslovci smo se odločili, da z učenci, pod strokovnim vodstvom dr. Janje Vaupotič in dr. Ivana Kobala z Inštituta Jožef Stefan, pristopimo k raziskavi. POŠ Dolenja vas je v slovenskem prostoru najbolj izpostavljena povišani koncentraciji radona.

Že v preteklih letih so nekateri naši učitelji izvajali projekte z okoljsko tematiko v okviru posameznih predmetov, naravoslovnih in kulturnih dni, lanskoletnega naravoslovno-raziskovalnega tabora v Kočevskem Rogu, v okviru šolske skupnosti učencev in še kaj...

Jagoda Erčulj

Denar pokvari ljudi,
da kmalu za naravo
več mar jim ni.

Narava skrbi za nas ljudi,
a ker mi za njo ne,
vse narobe gre.

Gozd odмира, rastline veno,
a mi se tega ne zavedamo.

Zdaj, ko nam še ničesar
ne primanjkuje,
se do narave
vedemo tuje.

Drevo se je prevrnilo,
mnogo živali s tem dom ali
tudi
življenje je izgubilo.

Narava bo koristi
sebi v prid obrnila
in nas s tem zadušila.

Mojca Lovšin, 8.c

Na osnovni šoli dr. Franceta Prešerna v Ribnici so ob slovenskem kulturnem dnevu pripravili razstavo na temo človek-kultura-okolje in s tem podprli ekološko naravnost šole in njeno vključenost v projekt Eko šol. Pri postavitvi razstave so bili aktivni učenci 7. in 8. razredov, ki so v urah etike in družbe oblikovali misli o človekovem odnosu do narave in jih popestrili z likovnimi izdelki. Sodelovali so tudi učenci novinarskega krožka.

GRADNJA DOMA STAREJŠIH OBČANOV IN VARSTVENO DELOVNEGA CENTRA V RIBNICI

Občina Ribnica in CSD Ribnica si že vrsto let prizadevata za sistematično rešitev problematike bivanja starejših in odraslih, telesno ali duševno prizadetih občanov. Statistični podatki kažejo, da postaja demografska podoba v Sloveniji zelo neugodna. Ob podpovprečni stopnji rodnosti se namreč nezadržno povečuje stara populacija, kar je pereče tudi v ribniški in v sosednjih občinah. To so področja, ki so zelo izpostavljena staranju, pa tudi migraciji mlajše populacije v urbana naselja, kar je posledica ekonomske krize iz preteklih let. V občini Ribnica je 15 % prebivalcev starejših od 60 let, v občini Loški potok 20,7 %, v občini Velike Lašče pa 19 %. V Občini Kočevje je teh prebivalcev 14,5 %, njihov dom starejših občanov pa je ves čas polno zaseden.

Prav zaradi tovrstnih težav, občina že od 1.6.1993 med drugim zagotavlja mrežo javne službe za osebno pomoč ostarelim in invalidnim občanom na domu, preko javnih del, z dvema oz. kasneje s štirimi udeleženci. Poleg javnih del pa sta od 1.6.1995 za to obliko pomoči redno zaposleni še dve delavki. V zadnjem času se ta problematika čedalje bolj stopnjuje, ker zaradi prezasedenosti skoraj ne dobimo več možnosti za vključitev naših starejših in invalidnih občanov v druge domove po Sloveniji. Že v letu 1997 so se pričeli aktivni razgovori na Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve, o možnostih gradnje doma starejših občanov in VDC v Ribnici, prav tako je bil že izdelan investicijski program za objekt, v katerem je predviden varstveno delovni center, dom starejših občanov, dom za odrasle duševno prizadete osebe, ter apartmajski del. Ocena investicijske vrednosti po tem programu znaša približno 1.000.000.000 SIT. Objekt naj bi bil lociran poleg ZD Ribnica, torej v neposredni bližini že ostalih objektov družbenih dejavnosti, možna pa bi bila zelo ugodna navezava že na obstoječo komunalno in prometno infrastrukturo.

Zavedamo se, da bi bil za samo občino Ribnica, taka gradnja preobsežen projekt, zato smo se povezali s sosednjimi občinami, katere so v glavnem pripravljene projekt tudi stvarno podpreti. Tako sodelovanje bi pomenilo tudi realnejšo dograditev mreže institucionalnega varstva v regiji oz. republiki.

Decembra 1997 smo oblikovali tudi iniciativni odbor za izgradnjo doma v katerega smo vključili Benjamina Henigmana, Janeza Janšo, Franca Buta, Božidarja

Voljča, Franca Koširja in Jožeta Tanka, z namenom, da bi nudil vso potrebno strokovno in politično podporo pri realizaciji zastavljenega projekta.

Vlada RS je koncem leta 1997 sprejela Program razvoja varstva starejših oseb na področju socialnega varstva v Sloveniji do leta 2005, ki predvideva tudi izgradnjo novih domov za stare ljudi. Program zagotavlja pomoč iz državnega proračuna do 70 % vrednosti investicije, prednost pri višini odobrenih sredstev pa bodo imela deficitarna območja. Na podlagi navedenega programa je MDDSZ pozvalo vse občine, ki načrtujejo tovrstne naložbe, da posredujejo ministrstvu vlogo za uvrstitev predlagane investicije za starejše osebe v prioritetni vrstni red investicij v javne zavode do leta 2005, vključno z investicijsko projektno nalogo in sklepom občinskega sveta o odločitvi za sofinansiranje, o višini in deležu.

Ocenjujemo, da bi predvideni zavod v Ribnici omogočal ureditev kvalitetnih bivalnih razmer za prijazno starost in dostojno življenje populacije, ki je zaradi svoje drugačnosti že tako prikrajšana za normalno življenje; po drugi strani pa bi zavod nudil tudi večje število delovnih mest, saj se Občina Ribnica po stečajih podjetij srečuje z eno najvišjih stopenj brezposelnosti v Sloveniji. Prav zato podpiramo pobudo za izgradnjo doma starejših občanov in varstveno delovnega centra v Ribnici, ter bomo izvedli vse potrebne aktivnosti, da bi predvideno investicijo uvrstili v državni proračun.

Oddelek za družbene dejavnosti
Metka Tramte

PLAČILA STARŠEV ZA PROGRAME V VRTCIH

Spremembe in dopolnitve

Pravilnik o plačilih staršev za programe v vrtcih (Ur. l. RS, št. 44/96) je po letu in pol od sprejema dopolnjen in spremenjen z novelo, ki je objavljena v Ur. l. RS, št. 1/98. Spremembe in dopolnitve pravilnika so nastale na podlagi Odločbe Ustavnega sodišča (št. U- I- 330/96, z dne 11.06.1997), s katero je Ustavno sodišče ugotovilo neskladnost pravilnika z zakonom in ustavo, in sicer v četrtem in petem odstavku 3. člena, 5. člena in dela četrtega odstavka 22. člena. Spremembe in dopolnitve pravilnika pa so narekovale tudi ugotovljene pomanjkljivosti, na katere je opozarjala praksa.

V nadaljevanju navajamo nekatere najpomembnejše novosti, ki jih prinašajo spremembe in dopolnitve pravilnika.

- Edina osnova za določitev plačila staršev je **dohodek družine** - premoženje družine se torej nič več ne upošteva.

- Sistem ugotavljanja dohodkov in prejemkov temelji na bruto dohodkih in ne več na neto dohodkih, kot je bilo to do sedaj.

- Lestvica za razporeditev staršev v plačilne razrede se spreminja tako, da se zmanjšuje število plačilnih razredov z 9 na 8, najvišje plačilo staršev, ki bodo razvrščeni v 8. plačilni razred, pa je 80 % cene programa. Od 2. plačilnega razreda dalje se v primerjavi z dosedanjimi plačilnimi razredi spreminjajo razponi bruto mesečnega dohodka na družinskega člana v primerjavi s povprečno plačo na zaposlenega v Republiki Sloveniji, in sicer znotraj vseh posameznih plačilnih razredov.

- Določilo dosedanjega 4. člena je dopolnjeno in spremenjeno tako, da so natančno naštet vsi prejemki družinskih članov, ki se všttevajo v letni dohodek družine, prav tako pa so naštet tudi prejemki, ki se v letnem dohodku družine ne upoštevajo. Natančneje je določena tudi osnova za določitev plačil za starše, ki ustvarjajo dohodek z opravljanjem kmetijske dejavnosti oziroma samostojne dejavnosti.

- Plačilo se po novem določa za obdobje koledarskega leta, tj. s 1. januarjem in velja do 31.12. tekočega leta.

- S spremenjenimi roki se dograjuje postopek uveljavljanja znižanega plačila.

Na podlagi že oddanih vlog se po uradni dolžnosti določijo nova plačila, skrajni rok je 31.3.1998.

Ocenjujemo, da bo največ sprememb pri določitvi plačil pri tistih starših, ki jim je bilo plačilo določeno na podlagi premoženja, ter pri starših, ki so se v plačilne razrede razvrščali pri spodnji ali zgornji meji razpona znotraj posameznega plačilnega razreda.

Po novem se v letni dohodek družine všttevajo tudi preživnine in pokojnine, do katerih so upravičeni družinski člani, spreminja pa se tudi osnova za določitev plačil staršev, ki si ustvarjajo dohodek z opravljanjem kmetijske dejavnosti oziroma samostojne dejavnosti (k ugotovljenemu dohodku oziroma dobičku se prištevajo plačani prispevki za socialno varnost).

Za določitev plačil za naslednje koledarsko leto bo zaradi vsebine sprememb in dopolnitev pravilnika pripravljen nov obrazec vloge za znižano plačilo. Do tedaj starši uporabljajo stare obrazce.

Oddelek za družbene dejavnosti
Metka Tramte

POMOČ OBČINE OB PRAVEM ČASU

Na slovenski kulturni praznik 8. februarja bo minilo dve leti, ko je župan g. Jože Tanko v domu na Grmadi predstavil projekt razvoja turizma v občini Ribnica.

Takrat predstavljen projekt je bil razdeljen v tri faze, ki so zajemale:

- analiza obstoječega stanja oziroma inventuro po turističnih društvih,
- v drugi fazi presojo možnosti razvoja, iskanje izvajalcev in poiskati način promocije našega kraja,
- v tretji fazi pa konkretizirati zastavljene naloge.

Ob pomoči Miklove hiše je blagajnik TD " Grmada " ing. Andoljšek Toni pripravil v domu na Grmadi stalno razstavo o ljudeh in motivih iz našega konca (večino posnetkov je ustvaril pokojni France Modic).

Program razvoja turizma v občini Ribnica naj bi revitaliziral naša kmečka področja, turistu pa ponudil vse iz suhorobarstva, lončarije, našo naravno in kulturno dediščino. Danes lahko z veseljem ugotovimo, da je bilo v tem dveletnem obdobju veliko storjenega na področju turizma v naši občini. Projekt "Po poteh naravne in kulturne dediščine" ne bo povezoval samo občin od Turjaka do Kolpe, ampak tudi Idrijo, Cerkno in Cerknico. Zagotovo pa vem, da ne bi prišlo do projekta pri katerem sodelujejo angleška vlada in nekatera slovenska ministrstva, če ne bi bilo trdne volje in vztrajnosti g. župana Tanko, gospe Butove in predsednika Turističnega društva Ribnica g. Klemenc Andreja.

V projekt se je vključilo tudi naše Turistično društvo "Grmada". Izvedba projekta bo zahtevala dosledno izpeljavo nekaterih posamičnih aktivnosti že večkrat začelih /npr. Moja dežela lepa, urejena in čista/ pa nikoli dokončanih. Sodelovali smo ob Srečanju v moji deželi, saj so Koslerjeva mlaja in transparent postavili naši člani Gasilskega društva Velike Poljane. Kozolček, ki ob odcepu ceste na Velike Poljane in Grmado kaže naše zanimivosti, je rezultat akcije vodene s strani Občine Ribnica.

Zadnje čase pa nimamo sreče z našimi upravniki doma na Grmadi. V začetku zelo zagnan upravniški par ga. Ivelič Ivana in g. Roginič Miro se je poslovil brez slovesa. Za seboj pa sta pustila obljube o poravnavi še danes neplačanega dolga. Ob neposlovnem in nečloveškem odhodu, sta si privoščila še neresnične razlage za tako dejanje.

Pred časom je upravitelj prevzela ga. Majda Černe iz Grosuplja, tako da je dom oskrbovan:

- soboto popoldan od 13. do 23. ure.
- ob nedeljah in praznikih od 10. do 20. ure
- po dogovoru z upravnico

Društvo nadaljuje akcijo za ureditev statusa doma na Grmadi. S pomočjo občine računamo urediti lastništvo parkirišča in poti do vrha Grmade. Upamo, da bomo ob bližajočem asfaltu do parkirišča, uredili tudi omenjeno lastništvo. Sicer pa nam lastnica že obljublja "šrango" - zaporo, ki je v Sloveniji kar pogost način pospeševanja reševanja problema.

Najprej bomo skušali preseliti električni števec v dom na Grmadi in tako uredili problem z električno energijo.

Zaradi suhe zime imamo problem tudi z vodo.

Pomoč občine Ribnica je prišla res v pravem trenutku, za kar se vsem, ki so pomagali, da je do tega prišlo, prav lepo zahvaljujem, vse bralce pa pozdravljam z grmadarskim pozdravom.

Nasvidenje na Grmadi!

Turistično društvo Grmada
Velike Poljane-Ortnek
Podpredsednik društva
Šile Franci

O ORGANIZIRANOSTI KRAJEVNE SKUPNOSTI RIBNICA

KS deluje na terenu preko Vaških odborov in Mestnega odbora.

Vaške odbore predstavljajo izvoljeni predstavniki vasi, ki skrbijo za organizacijo dela po posameznih vaseh, za povezavo s KS in občino, ter za izdelavo programov, ki bi lahko uresničili potrebe vaščanov.

V mestnem naselju Ribnica pa je potrebno delo organizirati drugače, saj na relativno majhnem prostoru biva precej ljudi z različnimi željami in interesi. V satutu KS Ribnica je zato predvidena naslednja oblika: oblikuje naj se Mestni odbor, ki šteje 7 članov. Ti so izvoljeni predstavniki sedmih odborov iz sedmih področij ožjega mestnega naselja. Področja so oblikovana podobno kot volilna območja v primeru volitev. Njihove naloge, skupaj z ostalimi člani odborov, so podobne kot v primeru vaških odborov.

Vse vaške odbore in Mestni odbor pa v KS še dodatno medsebojno povezuje Svet KS, ki je izvoljen na podoben način in zastopa celotno KS Ribnica.

Ker mestni odbor še vedno ni organiziran, je potrebno izvesti volitve v vseh sedmih območjih ožjega dela mesta Ribnice in izvoliti predstavnike, ki bodo tako sestavili Mestni odbor.

Zato Krajevna skupnost Ribnica poziva občane na:

ZBOR KRAJANOV MESTNEGA NASELJA RIBNICA, ki bo v sredo, 25. februarja, ob 18. uri, v dvorani Ideal, kjer boste izvolili predstavnike vašega območja. Pričakujemo vaše sodelovanje.

KS Ribnica

Pojasnilo: Tajnik KS, Viktor Oblak, je poudaril, da vloga in namen skupnosti, ki uraduje v prostorih na Šeškovi 50. že od avgusta, še vedno ni jasno opredeljena. Statut in poslovnik o delu, ki ga je sprejel občinski svet, ponuja preširoka, skoraj subjektivna, pojmovanja in razumevanja dela, saj ni natančno razdelil pristojnosti. Materialna podpora je nizka, lansko leto je znašala okrog 2 milijona tolarjev, kolikor znaša npr. že predračun za osvetljavo enega samega naselja. Tako se morajo vse morebitne investicije prenesti na občino, saj se potrebe krajanov večinoma navezujejo na veliko višje finančne postavke.

"Svojo vlogo sicer lahko upravičimo," je dejal Oblak, "saj delujemo za potrebe občanov. Če pa gre samo za neko formalno institucijo, ki daje le mnenja k soglasjem, je upravičenost njenega obstoja vprašljiva."

Sistem lokalne samouprave pa je sedaj toliko zapleten, da občani preprosto ne vedo več, na katera vrata morajo potrkati. Nihče ne sme več enačiti Občine kot lokalne avtoritete in Upravne enote kot državnega podaljška, občani pa bi morali tudi razumeti, da krajevna skupnost v bistvu razbremenjuje delo občinskih oddelkov in naj bi bila neka bolj neposredna vez med občino in njenimi prebivalci.

Pavšalna razdelitev vlog in funkcij pa konkretno rezultira natanko v tem, nad čemer se z veliko slabe volje pritožujejo krajanje - da se jih sprehaja od vrat do vrat.

A.P.

KJE SO VZROKI ZA NESPOŠTOVANJE PROMETNIH PREDPISOV?

Prometna varnost na naših cestah je slaba. Dokaz za to je veliko število prometnih nesreč, še več pa je nevarnih situacij, ki se velikokrat srečno razrešijo. Največ nesreč se zgodi zaradi neprimerne hitrosti, kar je razumljivo. Proizvajalci izdelujejo avtomobile, ki dosegajo velike hitrosti, naše ceste pa takih hitrosti ne dopuščajo. Vse več je voznikov, ki "uživajo" v hitrosti in mislijo, da se njim ne more nič zgoditi. Tak voznik ne pomisli, da so na cestah tudi vozniki, ki povzročajo nevarne situacije (ustavljanje in obračanje v nepreglednem ovinku, vožnja po levi strani avtoceste...). Če "dirkač" naleti na tako situacijo, je nesreča skoraj neizogibna.

Zakaj nekateri vozniki povzročajo nevarne situacije? Po mojem mnenju sta dva vzroka. V prvo skupino spadajo vozniki, ki se na cesti obnašajo neodgovorno in nesramno do drugih ter mislijo, da so na cesti sami. Splošna vzgojenost človeka je v tesni povezanosti z obnašanjem na cesti.

Žal živimo v družbi, kjer so moralne norme na zelo nizki ravni, če jih je sploh še kaj. Odnosi, ki obstajajo med ljudmi, so vse prevečkrat slabi in se odražajo tudi med udeleženci v cestnem prometu. Taki vozniki kršijo predpise in povzročajo nevarne situacije, čeprav se tega mogoče sploh ne zavedajo. Vsak voznik ima svoj način vožnje, ki si ga ustvari malo v avto šoli, malo pa s posnemanjem drugih voznikov.

Ko pa voznik začne samostojno voziti motomo vozilo, pa si lahko ustvari svoj model vedenja v prometu, ki je lahko pozitiven ali negativen. Zato imata lahko dva voznika za isto situacijo v prometu različni mnenji. Opisal bom mnenje dveh voznikov na pomen varnostne razdalje. Za nekatere voznike je že nekaj metrov prostega vozišča dovolj, da začnejo prehitevati kolono in se potem vrinejo med vozila, ki vozijo v pravilni varnostni razdalji. Menim, da ni potrebno povdarjati nevarnosti takega ravnanja. Ko sem vprašal voznika, ki pogosto prehiteva na tak način, če se zaveda nevarnosti, ki jo pri tem povzroča, je odgovoril, da ne vidi v tem nobene nevarnosti. To je le ena od mnogih situacij v prometu, na katere imajo vozniki različna mnenja. Ta vrsta verjetno ne bo spremenila svojega vedenja v prometu, saj ravnajo po predpisih le, če je prisotna kontrola policistov. Mogoče pa jih bo spametoval novi zakon s kazenskimi točkami in visokimi kaznimi.

V drugo skupino "kršiteljev" sodijo vozniki, ki kršijo predpise zaradi nezadostnega znanja prometnih predpisov. Dejstvo je, da je znanje voznikov zelo slabo. Vzrokov za tako stanje je več, vendar jih v tem sestavku ne bi obravnaval. Že sedaj bi predlagal voznikom, da bo treba osvežiti znanje predpisov ob sprejetju novega prometnega zakona, saj bo v njem več kot 100

spremenjenih členov. Tako bodo lahko več storili za svojo varnost in varnost drugih, ter pri tem prihranili veliko denarja, seveda če bodo poznali predpise in se po njih ravnali. Za demonstracijo naj povem, da bo najmanjša kazen 5.000 SIT (npr. če ne boš imel pri sebi prometnega dovoljenja).

Bralci bodo verjetno mislili, da sem razdelil voznike na kršitelje in tiste, ki vedno vozijo po predpisih. Vendar temu ni tako. Verjetno ni voznika, ki ni še kršil prometnih predpisov. K temu te včasih "prisilijo" napačno ali nelogično postavljeni prometni znaki. Žal je tudi v naši občini precej prometnih znakov, ki niso postavljeni po predpisih.

Vzemimo znak USTAVI! Postavljen naj bi bil na nepreglednih križiščih. Žal temu ni tako. Postavljen je v dovolj preglednem križišču, da se voznik lahko brez ustavljanja prepriča, preden zapelje na prednostno cesto. Posledica tega je, da voznik ne ustavi niti takrat, ko je zaradi nepreglednosti križišča nujno.

Enako bi lahko trdil tudi za belo neprekinjeno črto. Včasih je narisana na takem mestu, da verjetno niti tisti, ki jo je narisal, ne ve, kaj naj bi ta črta pomenila. Ko na takem delu ceste voznik dohiti počasno vozilo, je zagotovo, da bo voznik črto prevozil in prehiteval, saj se je lahko prepričal, da s prehitevanjem ne ogroža nikogar. Seveda je pri tem naredil prekršek, in če ga vidi policist, bo imel težave. Da ne bo pomote. Govoril sem o polni črti narisani na preglednem delu ceste in ne v nepreglednem ovinku (Zapotok, Jasnica ...). Tudi na ta način navajamo voznike, da ne upoštevajo nobenih označb.

Tretja stvar, na katero bi opozoril, pa je omejitev hitrosti. Dokler je omejitev hitrosti realna, služi svojemu namenu; to je varnosti v prometu. Žal pa je na naših cestah preveč nerazumljivo nizkih omejitev, ki ne vplivajo na varnost, ampak povzročajo nekaj drugega. Vozniki ne upoštevajo omejitev, ker menijo, da je vožnja tudi pri malo večjih hitrostih dovolj vama. S tako omejitvijo se doseže nasprotni učinek. Vozniki potem ne

upoštevajo omejitve niti tam, kjer bi jo zaradi varnosti morali.

Kaj pa je realna omejitev? Po mojem mnenju je to tista hitrost, s katero na določenem delu ceste vozi večina voznikov. Ko sem na delu ceste, kjer je hitrost omejena na 40 km/h, meril (izračunal) hitrost, sem ugotovil, da je 98% voznikov prekočilo hitrost. 64% voznikov je vozilo s hitrostjo 50 - 70 km/h. Med vozili so bili tudi tovornjaki, avtobus, rešilni in policijski avtomobil. Sprašujem se, ali je z vsemi temi vozniki nekaj narobe ali pa je narobe s tistimi, ki je to omejitev predlagal?

Povdariti je treba, da velja omejitev hitrosti takrat, ko so na cesti dobri vozni pogoji, če pa se vozni pogoji poslabšajo (dež, sneg) ali pa so ob vozišču otroci, pa je tudi hitrost 40 km/h prevelika. Menim, da je največja pomanjkljivost v znanju voznikov v tem, da ne znajo ali nočejo pravilno reagirati v različnih nevarnih situacijah. Težko je razumeti voznika, ki mimo šole ali šolskega avtobusa drvi, in se ne zmeni za nevarnost, ki jo predstavljajo otroci. Vozniki, če boste prebrali ta prispevek, se spomnite nanj vsaj takrat, ko vozite mimo otrok.

In kdo je kriv za tako stanje na naših cestah? Najbolje je, da vsak voznik premisli, kako ravna v prometu in čimprej spozna, da na cesti ni sam in da nima pravice ogrožati življenja drugih. Tudi ustanove in organizacije, ki se ukvarjajo s cestno problematiko, bi morale z večjo odgovornostjo in strokovnostjo opravljati svoje delo.

Na občini Ribnica deluje Komisija za prometno varnost, ki skuša reševati probleme s področja cestnega prometa. Vse predloge Krajevnih skupnosti in občanov bo obravnavala v čim krajšem času in predlagala ustrezne rešitve. Največ predlogov do sedaj je bilo za postavitev prometnih znakov, ki določajo različne prepovedi in omejitve, med njimi tudi omejitev hitrosti. Občani se čutijo ogrožene, ko po ulici ali naselju drvijo neodgovorni vozniki, ki se ne držijo že predpisanih omejitev. Zato predlagajo omejitve, ki za določeno ulico niso realne. Ni pričakovati, da bi "dirkači" spoštovali manjše omejitve, če že predpisanih ne upoštevajo. Te voznike bodo mogoče spametovale nove kazni, ki so predvidene v novem zakonu.

Predsednik komisije za prometno varnost:
Matija Ogrinc

ANKETA IN OSNOVNOŠOLCI

V drugi polovici januarja so nekateri Ribničani reševali ankete ribniškega muzeja. Namen anket je bil vsaj nekoliko spoznati želje domačinov. Prvo vrsto anket so reševali ribniški osnovnošolci. Prof. Franc Ivanec in prof. Mojca Čavka sta ankete razdelila med dva šesta in dva sedma razreda. Od skupno treh vprašanj je bilo na začetku vprašanje, katere razstave so si učenci ogledali v ribniškem muzeju.

Večina (88 od 91 anketirancev) si je ogledala razstavo suhe robe in lončarstva. Večje število učencev si je ogledalo razstavi o Petru Kozlerju in Francetu Goršetu. Arheološko razstavo so si pogledali predvsem šesti razredi, saj so profesorji zgodovine, ki so pripeljali učence v muzej, lahko povezali vsebino razstave z učno snovjo. Kar nekaj učencev se je spomnilo tudi razstave jaslic g. Janeza Debeljaka. Manj pa so se spominjali razstav v času počitnic ali občasnih razstav v preteklosti (razstava o Novi Štífti, o rib. razglednicah..)

Naprej so učenci ugotavljali, kaj so si zapomnili z razstav in kaj jim je bilo všeč. Seveda so si v glavnem zapomnili predmete. Tako pri arheološki razstavi omenjajo sekiro, meč in ognjišče, ter predmete iz prazgodovine. Z druge razstave so si zapomnili še zemljevide, posamezniki pa pišejo tudi o pomenu prvega zemljevida. Učenci so si zapomnili tudi božične jaslice(23), pa slike, kipe in diapozitive. S stalne razstave so si zapomnili lončarske predmete in suho robo(23), konkretnije pa so predmete suhe robe(rešeto, statve, brente) našli le trije. Kar 35 anketirancev, ki si je to razstavo ogledalo, ni znalo o njej nič zapisat. V tem podatku se kaže, da je stalna razstava brez odziva za mlade. To je za našo tehnično, kulturno in naravno dediščino velika škoda. Pri varovanju te dediščine nosi muzej veliko nalogo, vendar pa se ob skromnih sredstvih, različnih projektih in slabem komuniciranju vse bolj malo premika naprej.

V anketi so osnovnošolci izbirali še, kaj bi radi delali v muzeju. Največ bi jih ugotavljalo, kaj so včasih delali njihovi starši in stari starši. Prav gotovo se je življenje prvih, drugih pa še bolj razlikovalo od današnjega. Zato bi naši znanjci radi spoznavali straše ob drugih predmetih in vrednotah, kot jih imajo na voljo danes.

V velikem številu bi učenci tudi risali predmete v muzeju, izdelali leseno žlico in lončeno posodo. Spoznavali bi tudi delo kustosa v muzeju. Te želje narekujejo večji povdarek na pedagoškem delu v muzeju in povezovanje s šolo in z delavnicami. Nekoliko manj bi osnovnošolci predstavljali svoje življenje (kot športnik, zbiratelj..), še manj pa zapravljali v muzeju oz. se igrali trgovino. Pod drugimi dejavnostmi sta dva učenca napisala, da bi pobirala vstopnino.

Toliko o anketah osnovnošolcev, naslednjič pa bomo videli, kako so na ankete odgovarjali starejši Ribničani.

Lucija Kos - Bartol

KINOPROGRAM

za mesec **FEBRUAR** in **MAREC** 1998

KINO "RIBNICA" Kolodvorska 9/a

sobota, 14. februar 1998 ob 21. uri

SAM DOMA 3. del - ameriška super komedija

nedelja, 15. februar 1998 ob 16. uri

L. A. ZAUPNO - ameriška kriminalna drama

sobota, 21. februar 1998 ob 21. uri in

nedelja 22. februar 1998 ob 10. uri

TITANIC - ameriški akcijski film katastrofe

nedelja, 22. februar 1998 ob 16. uri

DONNIE BRASCO - ameriška kriminalna drama

sobota, 28. februar 1998 ob 21. uri

DO NAGEGA (TEH FULL MONTY) - ameriška nora komedija

nedelja, 1. marec 1998 ob 16. uri

NABRITA DRUŽABNICA - ameriška nora komedija

sobota, 7. marec ob 21. uri

NOČ NAD MANHATTNOM - ameriška kriminalka - uspešnica poletja

nedelja, 8. marec ob 16. uri

GOLA RESNICA - ameriška komedija

sobota, 14. marec ob 21. uri

MIROVNIK (PEACEMAKER) - ameriški akcijski triler - uspešnica

nedelja, 15. marec 1998 ob 16. uri

ANASTASIJA - ameriška risanka

sobota, 21. marec ob 21. uri

ZBOGOM DEKLETA - ameriški psihološki triler

nedelja, 22. marec ob 16. uri

ALIEN - OSMI POPOTNIK 4. del

sobota, 28. marec ob 21. uri

AUSTIN POWERS - ameriška super nora komedija

nedelja, 29. marec ob 16. uri

ALJASKA - ameriški pustolovski film

ZAHVALA

ob izgubi naše drage mame

ALOJZIJE KALČIČ

se zahvaljujemo Zdravstvenemu domu Ribnica, sovaščanom in prijateljem, ter g. župniku za opravljen obred.

Hvala vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti.

Vsi njeni

Občinsko glasilo REŠETO izdaja Občina Ribnica. Uredniški odbor: Stane Hafnar - urednik, Alenka Pahulje in Metka Tramte - članici. Tisk in prelom strani: KVM Grafika, Ribnica. Naklada: 3.500 izvodov. Naslov uredništva: Občina Ribnica, Gorenjska c. 3, 1310 Ribnica.

Po mnenju Ministrstva za kulturo št. 415-805/97, z dne 11. 6. 1997, se šteje občinsko glasilo REŠETO med proizvode, za katere se plačuje 5% davek od prometa proizvodov v skladu s 13. točko tarifne št. 3 Tarife davka od prometa proizvodov in storitev.

Foto Toni
s.p.

STUDIO FOTO TONI Ribnica
Gorenjska c. 6, tel.: 860 569
Delovni čas:
vsak dan od 8.00 - 19.00
sobota od 8.00 - 12.00

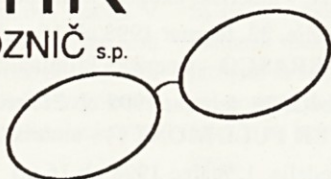
NUDIMO VAM:

- izdelava fotografij v 1 uri
- fotografije dobite v albumih
- za dva ali več prinešenih filmov v razvijanje dobite barvni film
emo brezplačno
- film kuplj

- strokovno svetovanje pri fotografiranju in uporabi fotoaparata
- OD SEDAJ VSE NA ENEM MESTU • ZA VAS IN Z VAMI FOTO TONI

OPTIK

JANEZ POZNIČ s.p.

Vrvarska 3, 1310 Ribnica, TEL.: 061/860-367

Delovni čas: vsak dan od 9.00 do 19.00
sobota zaprto

EGIPT,

skrivnostna dežela Nila, piramid, oaz.

**Spoznajte jo zastonj
s prve roke!**

**Vljudno vabljeni
na potopisno predavanje,**

V petek 13.,
februarja ob
20h v Miklovi hiši.

tajia d.o.o.

TAJA - TRGOVINA ZA VSE OKUSE

861 - 509

PRODAJALNA - ŠEŠKOVA 31

IMAT

Študijski oddelek

REŠETO

II 5883/1998

329.71(497.12 Ribnica)

Smučar

Osnovni š

199905655,4

KNJIZNICA M. JARCA NOV MESTO

vsem, vendar vedno znova opazamo, da se en razred otrok zaradi pomanjkljive opreme ne more udeležiti zimske šole v naravi.

Z akcijo zbiranja rabljenih alpskih in tekaških smuči ter druge smučarske opreme želimo omogočiti prav vsem učencem, da se v času šolanja naučijo osnov smučarskega teka in vijuganja po strminah. Ribniška smučišča nam zadnja leta omogočajo dobro smuko z minimalnimi stroški, zato želimo, da bi bila tega zimskega veselja deležna cela generacija.

Pozivamo vse starše, bivše učence in druge občane, da šoli odstopijo smučarsko opremo, ki je ne potrebujejo več in je vsaj toliko ohranjena, da bo petošolcem omogočila varno smuko.

Znamke in letnice niso pomembne, pomembna je le dobra volja.

OBVESTILO

S 1. januarjem 1998 so začeli veljati novi znaki za alarmiranje ob nevarnosti naravnih in drugih nesreč.

Za seznanjanje prebivalcev z znaki za alarmiranje morajo poskrbeti lokalne skupnosti ter lastniki in upravljalci stanovanjskih in drugih stavb, za seznanjanje delavcev s temi znaki pa vodstva gospodarskih družb, zavodov in drugih organizacij.

Grafični prikaz znakov za alarmiranje - plakat z navodili za ravnanje prebivalcev (na sliki) mora biti izobešen na vidnem mestu v vseh večstanovanjskih stavbah, javnih objektih in prostorih, kjer se zbira večje število ljudi, ter v poslovnih objektih in prostorih.

Plakat lahko kupite v vseh boljše založenih knjigarnah in papirnicah po Sloveniji (DZS d.d. - Obr. 0,108).